Ч. 210. Середа 4 жовтня (21 вересня) 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Угорска криза і єї істория.

(II.) Цісар зразу противив ся напорови угорского парляменту — тоді ще головно партиї независимости — і підчас гостини Цісаря в Галичині з нагоди маневрів появив ся дня 17 жовтня 1903 р. приказ до армії, виданий в Хлопах коло Комарна, в котрім виразно сказано, що випробована орґанізация армії мусить полишити ся і Монарх не зрече ся ніяких своїх прав. Мадярів то як би приголомшило, але ледви що они зачали кричати, як вже й появили ся поясненя, котрі мали на цїли ослабити той приказ а вислїд того був такий, що Мадярам пороблено цїлий ряд уступок на поли войсковости як: мадярскі герби і хоругви, переміщеня угорских полків на Угорщину, змадяризованє войскових шкіл і т. п. Але й тота жертва не помогла нічого; Кошут і єго партия не уступали, а противно своєю опозициєю і виборенними здобутками позискували собі щораз більше прихильників навіть серед тодїшної правительственної (лїберальної партиї). Обструкция Кошутовців і їх союзників довела до того, що тодїшний президент міністрів ґр. Тіша рішив ся виступити енерґічно супротив партиї независимости і постановив відкликати ся до народу в тім переконаню, що лїберальна партия має більшість в краю. Та перечислив ся; розвязанє угорскої палати послів, взглядно нові вибори довели лїберальну партию до упадку а дотеперішні опозицийні партиї сполучили ся разом і так утворили коалїцию, котра узискавши більшість в краю, почала з тим більшим упором домагати ся повної независимости Угорщини — клич, який знайшов сильний відгомін в пануючих нині на Угорщині кругах, противних всяким національним рухам инших народів на Угорщині.

Тіша очевидно не міг удержати ся і подав ся до димісиї, але на єго місце не так легко було кого знайти. Тягнули ся довгі переговори то у Відни то в Будапешті, аж остаточно знайшов ся бар. Феєрварі, котрий зложив новий кабінет. До сего кабінету увійшов яко міністер справ внутрішних також і Крістоффі. Новий кабінет, як звістно, стрітив зі сторони коалїциї як найбільшу опозицию. Щоби же завести якісь впорядковані відносини, рішив ся кабінет бар. Феєрваріґо предложити Цісареви проєкт заведеня на Угорщині загального права виборчого. Проєкт сей вийшов від Крістоффі'го і він міг би був дати можність і не-Мадярам увійти до парляменту, а то знищило би становище пануючої тепер на Угорщині кліки мадярскої шляхти і адвокатів. Цісар не хотів згодити ся на сей проєкт і кабінет Феєрваріґо подав ся знов до димісиї. Требаж знати, що й коалїция ставила в своїй проґрамі також справу реформи виборчої, лиш она не хотїла єго розширити й на не-Мадярів і длятого виступила дуже остро против проєкту правительства. Коли Цісар сей проєкт відкинув, не позискав тим коалїциї, лиш додав їй ще більше сьмілости. То спонукало Цісаря заявити свою волю прилюдно в проґрамі з дня 23 вересня. Він заявив, що коалїцийний кабінет може бути покликаний лиш на слїдуючій основі: Удержанє спільности армії і дипломатиї; заведенє переговорів в справі ревізиї угоди з 1867 р., о скілько розходить ся о справи економічні і о квоту на спільні видатки, але притім має бути строго удержане право законодавства Австриї і залагоджені конечности державні на Угорщині.

Як по манїфесті з Хлопів так і тепер Мадяри зразу остовпіли а відтак підняли страшенний крик, вказуючи на нарушенє конституциї. Та й сим разом понеслись так само поясненя і успокоєня з Відня. Отже деякі німецкі партиї, именно же християньско-социяльна партия, що стоїть під проводом віденьского посадника дра Люеґера, доказують тепер, що коли так дальше піде, то з цісарскої проґрами з 23 вересня небавком лиш мало що позістане. В виду того, кажуть, треба конче, щоби виборці заздалегідь взяли сю справу в свої руки, бо єсть обава, бо готово прийти до гнилого компромісу, до котрого Мадяри нині більше готові як коли небудь. Мадяри готові заключити компроміс з Короною, скоро би она признала їм в засаді право розпорядимости у-

---

7)

Вздовж берегів Чорного Моря.

Записки з подорожий.

Зладив К. Вербин.

(Дальше).

Найкрасшою частию Одеси єсть єї пристань, що займає 140 гектарів місця і єсть так красна і вигідна, якою може повеличати ся лиш мало яке портове місто. Насамперед від полудневого сходу тягне ся далеко в море мурована гребля або т. зв. карантановий мольо, 1650 метрів довгий, на кінци котрого стоїть морска ліхтарня. Сей мольо разом з другим значно коротшим замикає карантанову пристань, в котрій стають кораблї, що приходять із заграниці і мусять відбувати карантану. Повисше сеї пристані межи двома значно коротшими молями єсть т. зв. нова пристань, а коло неї трохи дальше на північний захід єсть вуглева пристань, котру від північної сторони замикає т. зв. воєнний мольо, при котрім можуть ставати воєнні кораблї. Межи воєнним мольом а Андрусовским і Потаповским єсть т. зв. Практична пристань а поза нею єсть знов Кронова пристань з величезними варстатами корабельними. Наконець коло Пересипу єсть ще й нафтова пристань. Перед всіма тими пристанями тягне ся в мори довга на 1300 метрів гребля, котра спиняє филї.

Від початку росийско-турецкої війни в 1877 побудовано ще вздовж побережа, почавши від церкви на північнім кінци міста на Пересипі аж до т. зв. „Малої Фонтани" на полудневім кінци 13 фортів чи радше великих шанців, узброєних около 1000 пушками найбільшого калїбру, що мають боронити пристань і місто від нападу неприятеля.

Як велика одеска пристань і яке значінє має Одеса яко місто торговельне, можна зміркувати із слїдуючих дат. В пристані працює звичайно 100.000 робітників. Річно запливає до пристані 4341 пароходів і 3390 кораблів вітрилових з цїлого сьвіта, а довіз і вивіз міста Одеси в 1900 р. виносив 97 міліонів рублів. З Одеси вивозять головно збіже, именно же пшеницю, по найбільшій части до Франциї і Анґлиї, відтак дерево будівельне, алькоголь, цукор, худобу і дріб та яйця, а привозять чай, бавовну, кольоніяльні товари, камінний вуголь, машини і всїлякого рода фабрикати. Для привозу чаю і кольоніяльних товарів має Одеса таке саме значінє в Росиї як примір ом Триест в Австриї або Гамбурґ в Німеччині. Весь т. зв. караванний чай росийский приходить поправді через Одесу і не єсть зовсїм караванним. Під сим взглядом зробила Одеса велику конкуренцию Москві, куди правдивий караванний чай приходить вже лиш в дуже малій скількости, та й той не єсть вже караванним, бо від коли побудовано сибірску зелїзницю, каравани майже вже зовсїм не ходять.

Одеса єсть нині не лиш містом торговельним але й промисловим. Тут єсть 14 парових млинів, котрі мелють муку і вивозять єї до Анґлиї а річний вивіз єї доходить на гроші до міліона рублів. Дальше суть тут три фабрики макаронів, 4 парові пекарні, фабрики крохмалю і рафінериї цукру, 10 фабрик сїрничків, 10 фабрик мінеральних вод, фабрики шампаньского вина, котре виробляють таки з росийского винограду, 12 відливалень зелїза, гарбарні, фабрики паперу, тютюну і т. д. Звязь з глубиною краю удержує зелїзниця, котра в простій лїнїї іде на північ аж до Жмеринки а звідси аж до Волочиск на галицкій границі.

Найвисшими властями в місті єсть ґенерал-ґубернатор, котрий єсть заразом і командантом войска одеского округа воєнного а відтак градоначальник і рада міста або дума, котра складає ся з 60 членів. Майже всї держави европейскі мають тут своїх заступників, ґенеральних консулів, консулів або бодай аґентів торговельних. Ґенерал-ґубернатором в Одесї був до недавна ґен.-ад'ютант Коханов; але по звістній революциї, котра розпочала ся від тої пори, коли під містом станув збунтований корабель воєнний з тїлом убитого моряка Омельчука, цар усунув єго а то внаслїдок подиї, котра викликала нечуваний скандал державний. Про сю вельми характеристичну для росийских відносин подию мало що було чути і длятого тут єї записуємо.

Помічник цивільного ґубернатора, Дамаскін, подав був особисто до царя звіт о звістних подиях в Одесї і заявив, що ворохобня,

горского парляменту над угорскими полками, що до квоти лишила по старому і призволила на ревізию економічної угоди в тім дусі, що Угорщина побирала би мито за вироби австрийского промислу, підчас коли угорскі рільні продукти ішли би до Австриї вільні від мита. Мадяри готові отже дістати свою власну армію, Австрия платила би знов значну часть їх видатків а крім того мала би ще й значну шкоду на миті. То все значило би на око нібп удержанє спільности а по правді було би заведенєм персональної унії, котрій многі партиї а іменно християньско-социяльна партия рішучо противлять ся.

Вісти політичні.

З Ради державної. — До ситуациї на Угорщині. — З Росиї. — Тіттоні і Більов.

На вчерашнім засіданю палати послів вела ся дальша дискусия над заявою президента міністрів бар. Ґавча. Промавляв др. Люеґер і полемізував з пос. Шумаєром та протестував против закиду, мов би маґістрат віденьский допускав ся обманьств виборчих. Дальше відпирав атаки посла Пернерсторфера на династию, але що до справи угорскої заявив, що годить ся зовсім з социялістами, що не треба робити Мадярам концесий на кошт Австриї. Треба також стреміти до освободженя народностий гноблених Мадярами. Однак австрийский парлямент не в силі залагодити справ национальних і язикових, скоро не здібний до реформи реґуляміну. Длятого як тут так і на Угорщині треба палату розвязати і октроювати загальне, рівне, безпосереднє і тайне голосованє. Дав би Бог, щоби то стало ся як найскорше! — Опісля промавляв Чех пос. Дворжак і доказував, що в Австриї діє ся все під загрозою Німців. Як слова остереженя не поможуть, то Чехи возьмуть ся знову до найострійших средств.— Пос. Романчук домагав ся управильненя справи язикової, але не за помочию краєвих законів, лиш в дорозї державного законодавства та домагав ся основаня руского університету. Після погляду бесїдника причиною теперішних сумних відносин в Австриї і на Угорщині єсть то, що правительство не веде політики будучности, лиш хвилевих користий. В цїли увзглядненя ненімецких народностий треба тепер оснувати що найменше 3 університети. По бесїдї Кльофача перервано засїданє.

Екзекутивний комітет мадярскої коаліциї ухвалив видати маніфест до народу. Дальше ухвалено приняти внесенє в справі поставленя правительства в стан обжалованя і наконець постановлено на той случай, коли би парлямент угорский був розвязаний або відрочений, не приняти того до відомости, лиш радити дальше.

Пос. Лендель взиває в своїй часописи нарід, щоби переніс борбу на поле армії. Борба тота повинна вести ся в трох напрямах: 1) Всїх чужих официрів треба бойкотувати; — 2) всї резервові официри і підофицири повинні подати свої резиґнациї; — 3) ніякий вояк не повинен слухати приказу виданого по німецки.

З Петербурга доносять, що сими днями мають розпочати ся наради специяльної комісиї над переобразованєм комітету міністрів на кабінет після взірця західно-европейского. В нарадах возьме участь також і ґр. Вітте.

Ґр. Вітте заким одержав титул ґрафа від царя, одержав насамперед, як доносить бюро Вольфа, високу відзнаку від німецкого цісаря. Цїсар Вільгельм вручив єму в Ромінтен особисто золотий ланцух до великого хреста ордена Чорвоного Орла. З Берлина доносять також, що рівночасно з наданєм Віттому титулу ґрафа одержала шляхотство і єго жінка, котра єсть з роду жидівка і длятого не мала приступу до царского двору. Обставина, що Вітте оженив ся з жидівкою, пояснює може, длячого жидівска праса цілого сьвіта підносить Віттого під небеса, а з другої сторони, длячого Вітте в кругах двірских не мав доси симпатиї.

З'їзд італіяньского міністра Тіттоні'го з німецким канцлєром кн. Більовом в Баден-Баден мав, як кажуть, чисто лиш приватний характер. Здає ся однак, що оба мужі державні обговорювали також „приватно" і справи великої ваги урядової і політичної. Здогадують ся, що Тіттоні і Більов нараджували ся передовсїм над справою марокканьскою і союзом анґлїйско-японьским.

котра прибрала була так великі розміри, а в котрій згинуло так богато людий, вибухла лиш внаслїдок нетактовности властий войскових. На доказ того подав Дамаскін цареви до відомости, що в однім місци в пристані, де розрухи були найгрізнїйші, удало ся єму з громадкою акцизників зробити спокій. Коли він завізвав власти войскові, щоби они пішли за єго приміром, один з официрів вдарив єго в лице а відтак казав стріляти до людий. Наслідок того звіту був такий, що цар усунув ґен. Коханова зі становища ґен.-ґубернатора а Дамаскінови надав високий титул дїйстного державного радника. Провізоричним ґен.-ґубернатором в Одесї став відтак ґен. Каранґасов і він оголосив в ґазетах урядове запереченє того звіту, який Дамаскін подав цареви. Опираючись на сьвідоцтві трох полициянів і підвластних єму официрів, старав ся Каранґасов доказати, що то, що Дамаскін сказав в своїм звіті до царя, було неправдою, бо в місті настав був спокій лиш длятого, що войско виступило з цілою енерґією против ворохобників. Се своє запереченє оголосив Каранґасов в ґазетах. Крім того кинув Каранґасов підозріне на Дамаскіна, що то він був ревним сотрудником тих подій, які ділали ся в Одесї а які внаслїдок того повторили ся опісля в Гомли, Білостоку і Кишеневі. Позаяк то все появило ся у формі урядового звіту, то всї росийскі ґазети передрукували то і можна собі подумати, яке то зробило враженє на широкі круги населення.

Від Одеси починає ся вже так звана росийска Рівєра. Тут вже сторони теплїйші, воздух наповнений солоною парою єсть здоровий а морскі купелї в солоних лиманах заставляють многих шукати поратованя здоровля, особливо в недугах ревматичних. Вже в самій Одесї і в найблизшій єї охрестности вздовж побережа знаходять ся морскі купелї, так н. пр. вілля або як в Росиї кажуть „дача" Лянжерон недалеко від карантанової пристані, велика, середна і мала Фонтана, німецка кольонія Люстдорф, а дальше лиман Куяльник, Хаджібей і др., куди що року з'їздить ся богато гостий. Навіть і від нас, з Галичини, їдуть до Одеси купати ся в мори.

В дальшій дорозї з Одеси на всхід над лиманом, котрий творять ріки Буг і Днїпро в херзоньскій ґубернії, стрічаємо місто Очаків, котре в давних часах грало важну ролю. Вже в глубокій старинї ще за часів Геродота була тут грецка кріпость Алектор, а кримскі хани оснували тут були свою кріпость Каракерман, що значить „чорна кріпость". Пізнїйше була тут важна турецка кріпость, аж остаточно Потемкін здобув єї в 1788 р. і по більшій части розвалив; що ще лишило ся, висадили Росияни у воздух підчас кримскої війни в 1855 р., коли західні держави лагодили ся заняти місто. Нинїшний Очаків місто невеличке, бо має ледви около 7800 душ. Місто виглядає досить нужденно, хоч має торговельну пристань. Торговля єсть дуже слаба і обмежає ся по найбільшій части лиш на побережа.

Далеко важнїйший єсть Николаїв, місто положене на двох півостровах над лиманом Буга в тім місци, де Буг сполучає ся з Інґулом. Місто лежить при харківско-николаївскій зелїзници, а своїми передмістями сягає далеко в херзоньскі степи. Цїле місто єсть обведене довкола сильними фортами і иншими укрїпленями і творить так перворядну кріпость. Николаїв має одну воєнну пристань і дві торговельні, а найбільше єго значінє в тім, що тут будують воєнні кораблї. Тут єсть також школа плавби морскої і школа для робітників портових. Николаїв має около 85.000 жителїв, 11 церков, жидівску і караїмску божницю, кілька великих касарень, театр а навіть зьвіздарню основану ще в 1821 р. Єсть то місто дуже торговельне і вивозить по найбільшій части збіже.

(Дальше буде).

Новинки.

Львів, дня 3 жовтня 1905.

— Іменованя. П. Намістник іменував рахункових официяліів Намістництва: Ант. Доньского і Кар. Савицкого рахунковими ревідентами; асистентів рахункових Намістництва: Меч. Попеля, Евг. Бавдиша і Брон. Седляка, асистента рахункового дирекциї лїсів Вільг. Немеца, асистентів рахункових скарбу: Ром. Турчмановича, Стан. Радзиковского і Володисл. Палепу, асистентів рахункових Намістництва: Ігн. Сляского, Фр. Мозера, Жигм. Паґая, Казим. Стояловского, Макс. Скульского і Лейбу Гольдберга официяламп рахунковими; поручника 18 полку оборони краєвої Казим. Василевского, поручника 79 полку піхоти Юл. Бачиньского, асистента дирекциї лїсів Ів. Крживяка, практиканта рахункового Намістництва Ад. Токаєра, практиканта рахункового скарбу Стан. Дрозда, практикантів рахункових Намістництва: Іс. Атляса, Евг. Ніґера, Вільг. Шіндлєра, Тад. Кавецкого, Фел. Шіндлєра, Льва Згоду, Гер. Фехтера і Брон. Лянга, практиканта рахункового скарбу Ів. Грушковского, практикантів рахункових Дирекциї почт і телеґрафів: Авг. Романьского і Фр. Пирожка асистентами рахунковими Намістництва.

— Відзначеня официрів. Австрийскі официри, що яко відпоручники брали участь в росийско-японьскій війнї, дістали високі відзначеня за цїнні помічення, які там поробили, за кореспонденциї з поля борби та за добре поведенє, яке все проявляли. По стороні росийскій були підполковник ґен. штабу Бачані і капітан ґен. штабу ґр. Шептицкий. Оба они одержали ордери зелїзної корони з воєнними декорациями і вже вибрали ся в дорогу домів. В японьскім таборі були капітан ґен. штабу Дані, який дістав також ордер зелїзної корони з войсковими декорациями і надпоручник Ервін Франц, якому надано воєнний хрест заслуги з воєнними декорациями. Оба они поступили поки-що до Токіо, де Дані остає й на будуче як австрийский воєнний аташе.

— Начальний директор почт і телєґрафів п. І. Сеферович повернув з відпустки і обняв урядованє.

— Відкритє нового староства відбуло ся торжественно передвчера в Заставні на Буковинї.

— Зелїзниця Львів-Підгайцї. Дня 9 с. м. відбуде ся стацийна комісия а також політична обходова і вивласнююча для части шляху зелїзницї Львів-Підгайцї, від Львова до Підсоснова. Комісия розпічне своє урядованє о годинї $9^1/_2$ рано від Знесїня, а відтак перейде на територию міста Львова. В справі тої зелїзницї громада міста Львова вносить просьбу до правительства, щоби будова розпочала ся від Львова, взглядно рівночасно і від Львова і від Підгаєць, бо зачувати, що постановлено розпочати роботи лише від Підгаєць.

— Пригода в Татрах. З Закопаного доносять: На Менґушовецкім шпилю коло Морского Ока погиб в суботу німецкий турист з Ганноверу, Кеферштайн.

— **Відзначеня** на промисловій виставі в Бучачи одержали між иншими: Василь Шкрибляк в Яворові к. Косова золотий медаль за різьби в дереві; Іван Плейзя в Турці к. Коломиї за виріб плугів, Петро і Марко Мегеденюки в Косові за артистичні різьби в дереві срібні медалї; Дмитро Прухницкий, Стефан Овадюк і Іван Яковчук в Косові за ткацкі вироби бронзові медалї.

— **Страйк переплетничих робітників** розпочав ся вчера у Львові. Причиною страйку є відмова майстрів, котрі не хотіли згодити ся на домаганя робітників, предложені їм перед двома тиднями. Централний союз переплетничих робітників в Австриї уділив 1000 корон запомоги для страйкуючах, обіцюючи рівночасно дальшу поміч.

— **Зміна власности.** Маєтність Пациків під Станиславовом купив від гр. Адама Тарновского др. Анг. Боржемский з Сернок за 640.000 корон.

— **Осторожно з оружием.** Зі Стрия доносять: Двайцятьлітний Василь Сика, тартаковий робітник в Брязї, ідучи онолги до своєї матери, замешкалої в Вигоді коло Долини, вступив в лїсї „Басарабія" до знакомого лїсничого Рожнятовского і просив его о позичене револьвера, аби на случай нападу вовків, які в тамошній околици тепер волочать ся, мав чим боронити ся. Лїсничий почав оглядати і вибирати оружие для Сики і при тім один з набитих револьверів випалив, а куля застрягла глубоко в грудях Василя Сики, котрий доси боре ся з смертию.

— **Висаджене корабля динамітом.** Перед кількома тиднями англійский корабель Chatham, виплинувши на Суеский канал, осїв на мілинї, а всякі змаганя около порушеня его з місця оставали безуспішними. Корабель, загативши собою частину каналу, утрудняв рух пароходів, а до сего грозила небезпечність з причини, що на кораблі находило ся 80 тон динаміту. Вкінци по численних а безуспішних зусилях, щоби корабель пустити на глубшу воду, каналове товариство постановило висадити корабель у воздух. Не була се така легка справа. Заступник вибухового товариства „Нобель" заявив, що годі предвидїти, які наслїдки викличе вибух так величезної скількости динаміту. Крім того велике утруднене справляла обставина, що частина корабля з набором динаміту находила ся під водою. Спроваджено з Марсилії нурця Пітторіна, який в таких справах єсть надзвичайно вправний. Пітторіно прибув з 4-ма помічниками і заложив під кораблем міну. Як доносить телеграма з Порт-Саіду, вибух помимо величезної сили не спричинив нїякої шкоди. Побоювано ся особливо, щоби не ушкоджено канал солодкої води і тому заосмотрено навіть Порт-Саід в воду до питя, але згаданий канал остав ся цїлий.

— **Осїнний град.** Від Клокочева в Славонії пишуть: Ві второк перед Воздвиженїєм Честн. Хреста упав в тутешній околици град величини гусячого яйця. Град почав падати о 7-ій годинї рано і падав около чверть години, а відтак прийшла злива серед блискавиць і громів. Град убив 6 штук худоби, що була на пасовиску. Пропало 7 дїтий, що того дня пійшли до школи до сусїдного села. Богато людий потерпіло рани. Великої шкоди наробив град в винограді.

— **Огонь.** В Кільчичах коло Самбора запалила ся в четвер досьвіта одна хата в густо забудованій части села. На ратунок прибув сейчас пожарний стяг місцевого „Сокола" і здусив огонь на місци, оборонивши перед пожаром будинки, віддалені ледви о кілька кроків від огню.

— **Звичайні загальні збори** членів тов-а „Народна Гостинниця", стоваришеня зареєстрованого з обмеж. порукою у Львові, відбудуть ся дня 19 жовтня 1905 о год. 5 з полудня у Львові в домі „Народної Торговлї", Ринок 36 з слїдуючим порядком дневним: 1) Відкрите і уконституоване зборів; 2) Звіт з діяльности товариства за рік 1904; 3) Справоздане комісиї контрольної і внесене; 4) Доповняючий вибір членів ради надзираючої; 5) внесеня і інтерпеляциї членів. Право голосу на загальних зборах мають тілько тії члени товариства, котрі повно уплатили що найменче оден удїл. Леґітимацією для членів служать їх книжочки удїлові.

— **Бережім найменших!** Як вже звістно, істнує у Львові товариство „Руска Захоронка", котрої цїлию є гуртувати маленьку дітвору почавши від 3—6 лїт, щоби улекшити родичам з сих найнизших робучих кляс веденє вихованя їх дїтий, щоб через відповідну науку-забаву розвивати сили духові дитини, надати їм напрям народно-патриотичний та приспособити до школи народної. Побіч духового дає захоронка своїм вихованкам і корм для тїла, бо харчує їх здоровою поживою в часї побуту їх в захоронцї. Щоби висше зазначену цїль осягнути, удержує товариство дві захоронки в двох обемистих льокалях, оплачує дві учительки, старає ся о всякі прибори, потрібні до науки та забави, та як уже згадано, о прокормленє дїтий, подаючи їм на полуденок смачну, здорову страву. На се все треба чи малих фондів, а яке їх жерело? Дуже мала лише частина лучше маючих ся родичів складає на свої дїти місячну оплату в квотї 1 К — прочі дїти удержуєсь безплатно. Як кольосально малий сей фонд, коли зіставить ся его з видатками! Товариство старає ся тому всіми силами та способами придбати фонд, котрий би зміг бодай сї дві захоронки удержати, коли не мож спромогтись на більше так дуже у Львові як і по провінциональних містах потрібних подібних інституций дїточих. Тому товариство часто звертає ся до суспільности, щоби випросити на поживу для сего найменшого брата. Але на жаль сказати треба, що лиш мала горстка нашої суспільности розуміє як слїд користь, яку приносить ся інституция, та спішить радо з помічними датками. Натомість велика часть нашої суспільности не хоче зовсїм нею інтересувати ся. Коли голос товариства, котре говорить за дїтий, не находить відгомону в їх серцях, нехай голос дїтвори найде в них приют! Одного разу сказала учителька захоронки дїтям, щоби просили родичів о датки на захоронку, понеже нема чим заплатити хати, тож они будуть мусїли хиба перестати до захоронки ходити. Усї дїти посумнїли, у декотрого закрутились слези в оченятах, деякі дивились зачудовані, начеби дивуючись сему, що їх кількадесятеро дїтий зпоміж народа, про котрий вони немало від своєї учительки наслухали ся, не може ходити до захоронки тому, що нема чим заплатити хати. А одно з дїтий таки сказало: Тато хорі лежать в шпитали, мама не мають сама що їсти, то я радше умру, нїж маю не ходити до школи... Отсей голос бідної дитини нехай порушить усїх серця, нехай найлучше трафить до переконаня, чим є ся захоронка для дїтий, та нехай викличе милосердє над сими бідними, обдертими, зголоднїлими дїточками, котрі волять вмерти, чим перестати ходити до захоронки, бо знають що дома нужда, нї страви теплої, нї хлїба кусника, нї воздуху в пивничній хатї. Більше отже заінтересованя сею справою, більше серця, а товариство наше не лиш дві, але і двайцять таких захоронок удержати і не кількадесять а кількасот дїтий примістити зможе. Хто любить дїтвору, нехай о нїй памятає! — *О. Лучаківска*, голова. *С. Данилевич*, секретарка. — Датки, хотяй би найменші, надіслані на оплату помешканя, приймаємо з подякою. Надсилати просимо на адресу п. Коцовскої Валерії, Львів, ул. Фридрихів, ч. 1.

Телеграми.

Будапешт 3 жовтня. Бар. Феєрварі і міністер справ внутрішних Крістоффі виїхали вчера по полудни до Відня.

Будапешт 3 жовтня. Комітет коаліциї радив вчера по полудни дальше над внесенєм, яке має бути предложене на конференциї всїх партий. Внесенє то поставить ґр. Андраші іменем коаліциї на засїданю палати послів дня 10 с. м.

Берно (моравске) 3 жовтня. При оногдашних демонстрациях політичних було 124 случаїв покалїченя а арештовано загалом 61 осіб.

Петербург 3 жовтня. На стациї Далїнур забайкалскої зелїзницї погиб на джуму один козак, котрий прийшов зі стациї Манджурия.

Варшава 3 жовтня. „Kur. Warsz." доносить, що на фабрику зелїза в Острові напала товпа і зрабувала 180 фунтів динаміту.

Харків 3 жовтня. Рада університету постановила зачати виклади 3 жовтня ст. ст., не признавати условних промоций, знести надзір інспекторів над поведенєм студентів, знести становище педелів, позволити на віча і просити о приняте назад видалених студентів та о приняте до університету всїх жидів, що подали просьби.

Москва 3 жовтня. В многих місгах роблять ся приготовленя до конґресу робітників, котрий має ся відбути в грудни.

НАДІСЛАНЕ.

Ц. к. Галицке Товариство господарске
Відділ покутский.

П. Т.

Подає ся до загальної відомости П. Т. Селян повіту коломийского, що ідучи по мисли їх жадань, ц. к. Відділ господарский місцевий постарав ся, щоби П. Т. Селяни наші могли дістати **знаряди рільничі добрі і дешеві**, в найдогіднїйших услівях. В тій цїли зробив виділ умову з фабрикантом **І. Плейзою** в Турцї під Коломиєю, щоби тойже по сталих цїнах за посередництвом відділу достарчав знарядів рільничих власного виробу і випробованих, а то: млинків до чищеня збіжа „Нового моделю" по 25 зр. з 6-ма ситами, сильнїйші о 8 ситах 30 зр. Поручає ся яко дуже відповідні для наших селян, кільканайцять разів преміовані на виставах краєвих **плуги** до ораня зі сталевими полицями і лемішами, виконані і приспособлені плуги до нашої ріллї через п. Плейза, в цїнї 10—11 і 12 зр. за штуку (тії плуги орють добре на будь якій колїсници); поручає ся також плужки зелїзні до садженя і обгортаня картофель. Склад виробів п. І. Плези заложили ми в маґазинах ради повітової в Коломиї, де то рільники кождого часу плуги можуть набувати. Надіємо ся, що П. Т. Селяни вповнї з того додатного для них інтересу користати будуть і не схотять наражати ся на ріжні неприємности, купуючи знаряди від ріжних заграничних аґентів мантїїв, котрі за дорогі гроші злі лихі знаряди продають. Упрашає ся вкінци П. Т. Начальників громад підперти то наше старанє, через увідомленє рільників отсим обіжником. З ради відділу: *Криштофович*, предсїдатель; *Пузина*, секретар. — (Січкарні „Нового моделю" дуже добре виреґульовані за посьвідкою уряду громадского (начальника) будуть на річну сплату уділені рільникам. — Січкарнї Т. Н. Nr. I. 28 зр., II. 30 і 32 зр. Адреса: **І. Плейза**, Турка під Коломиєю).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 27).